

คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย

บันทึกความเห็นและข้อเสนอแนะ

เรื่อง แนวทางการตรากฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ

๑. ความเป็นมา

ประเทศไทยเป็นรัฐภาคีในอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (The Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (CEDAW)) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๘ รัฐจึงมีพันธกิจในการสร้างมาตรการและกฎหมายต่าง ๆ เพื่อจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบ ต่อสตรี และในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ คณะกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ได้มีข้อเสนอแนะต่อประเทศไทยให้เร่งรัดการดำเนินการเพื่อให้อนุสัญญานี้สามารถปฏิบัติได้ในระบบนิติบัญญัติอย่างเต็มที่ ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ ได้บัญญัติให้บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้ มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ขึ้น โดยรวบรวมและแลกเปลี่ยนความเห็นกับนักวิชาการ นักวิจัย ผู้เชี่ยวชาญ ในสาขาที่เกี่ยวข้อง และองค์กรผู้หญิงต่างๆ แต่คณะกรรมการกฤษฎีกาได้แก้ไขและเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในคำนิยามมาตรา ๓ การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ โดยการเพิ่มข้อยกเว้นให้สามารถเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศได้ในกรณีที่มีเหตุผลทางวิชาการ หรือทางศาสนา หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ และคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ส่งความเห็นดังกล่าวให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๕๓ และคณะรัฐมนตรีได้นำร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาแล้ว แต่เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลเป็นพรรคเพื่อไทย ร่างพระราชบัญญัตินี้ก็ไม่ได้ได้รับการยืนยันจากรัฐบาล ทำให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ตกไป หลังจากนั้นรัฐบาลได้ประกาศแถลงนโยบายนิติบัญญัติว่าจะตราพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศภายในปี ๒๕๕๗ หลังจากที่ได้ประกาศตั้งกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติ และถูกวิจารณ์จากนักวิชาการและองค์กรสตรีซึ่งเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายได้มีหนังสือถึงนายกรัฐมนตรีเสนอความเห็นให้ตราพระราชบัญญัติส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศเพื่อแก้ไขปัญหาการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมระหว่างเพศได้อย่างรอบด้าน ต่อมา เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๕ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบใน

ร่างพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ฉบับของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ดังกล่าว

ขณะเดียวกัน เครือข่ายผู้หญิงเพื่อความก้าวหน้าและสันติภาพได้ร่วมกับเครือข่ายภาคประชาชนและองค์กรเพื่อสิทธิในเพศวิถีและอัตลักษณ์ทางเพศเพื่อรณรงค์รวบรวมรายชื่อผู้สนับสนุนจำนวน ๑๕,๖๓๖ รายชื่อ ยื่นร่างพระราชบัญญัติฉบับประชาชนต่อนายเจริญ จรรย์โกมล รองประธานรัฐสภาเมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ ขณะนี้ อยู่ระหว่างการตรวจสอบรายชื่อ

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี ผู้เสนอ)

สำหรับสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี ผู้เสนอ) สรุปได้ดังนี้

๑. คณะกรรมการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ

กำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการ สทพ.” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นรองประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่งจำนวนสิบคน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหกคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง และผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและครอบครัว เป็นกรรมการและเลขานุการ ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบาย มาตรการ และแผนปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศในทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันมิให้เกิดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ

๒. คณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ

กำหนดให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการ วลพ.” ประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกจำนวนไม่น้อยกว่า ห้าคนแต่ไม่เกินสิบคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ด้านการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ด้านสิทธิมนุษยชน ด้านนิติศาสตร์ ด้านสังคมศาสตร์ และด้านจิตวิทยา อย่างน้อยด้านละหนึ่งคน และให้ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานฯ เป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่วินิจฉัยปัญหาที่มีการยื่นคำร้องว่ามีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ รวมทั้งกำหนดมาตรการชั่วคราวก่อนมีคำวินิจฉัยเพื่อคุ้มครองหรือบรรเทาทุกข์ในระหว่างการพิจารณาวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ

๓. กำหนดเพิ่มหน้าที่ให้สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

กำหนดให้สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวรับผิดชอบงานธุรการและงานวิชาการของคณะกรรมการ สทพ. และคณะกรรมการ วลพ. รวมทั้งรับคำร้องว่ามีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศโดยทำความเข้าใจเห็นเสนอต่อคณะกรรมการ สทพ. คณะกรรมการ วลพ. หรือ คณะอนุกรรมการ แล้วแต่กรณี รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้มีการศึกษา การวิจัยและการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันมิให้เกิดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ

๔. กำหนดกระบวนการตรวจสอบการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ

กำหนดให้มีกระบวนการตรวจสอบการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ เมื่อบุคคลใดเห็นว่าตนได้รับหรือจะได้รับความเสียหายจากการกระทำในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ วลพ. เพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่ามีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศหรือไม่ คำวินิจฉัยคณะกรรมการ วลพ. ให้เป็นที่สุด ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นคำร้อง การพิจารณา และการวินิจฉัยให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ สทพ. การร้องขอนั้นไม่เป็นการตัดสิทธิผู้เสียหายในอันที่จะฟ้องเรียกค่าเสียหายฐานละเมิดต่อศาลที่มีเขตอำนาจ โดยให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าเสียหายอย่างอื่นอันมิใช่ตัวเงินให้แก่บุคคลซึ่งถูกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศได้ และหากการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศนั้น เป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ศาลจะกำหนดค่าเสียหายในเชิงลงโทษให้แก่บุคคลซึ่งถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศไม่เกินสี่เท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงด้วยก็ได้ การใช้สิทธิดังกล่าวของบุคคลซึ่งถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศอาจขอให้องค์กรที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ยื่นคำร้องหรือฟ้องคดีแทนก็ได้

๕. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการสงเคราะห์ผู้เสียหายจากการกระทำในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ

เมื่อคณะกรรมการ วลพ. มีคำวินิจฉัยว่ามีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ให้ผู้เสียหายมีสิทธิขอรับการสงเคราะห์โดยยื่นคำขอต่อสำนักงานตามแบบที่ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวประกาศกำหนดภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ วลพ. ซึ่งสิทธิขอรับการสงเคราะห์นั้นเป็นสิทธิเฉพาะตัวและไม่อาจโอนกันได้และไม่ตกทอดทางมรดก การสงเคราะห์ผู้เสียหายให้กระทำโดยการให้ความช่วยเหลือประการหนึ่งประการใดหรือให้ความช่วยเหลือทางการเงิน เช่น ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ในระหว่างที่ไม่สามารถประกอบการทำงานได้ตามปกติ ค่าสูญเสียโอกาสที่เป็นค่าเสียหายในเชิงพาณิชย์ซึ่งสามารถคำนวณเป็นเงินได้ ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการ

รักษาพยาบาล หรือค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ ทั้งนี้ การได้รับการสงเคราะห์ดังกล่าวไม่เป็นการตัดสิทธิผู้เสียหายในอันที่จะฟ้องเรียกค่าเสียหายฐานละเมิดต่อศาลที่มีเขตอำนาจ

๖. กองทุนส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ

กำหนดให้มีกองทุนหนึ่งในสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว เรียกว่า “กองทุนส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ” เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายเกี่ยวกับการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศภายใต้กรอบวัตถุประสงค์ที่ว่า เพื่อช่วยเหลือสงเคราะห์หรือบรรเทาทุกข์แก่บุคคลซึ่งตกเป็นผู้เสียหายจากการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ และเพื่อส่งเสริมการศึกษา การวิจัย หรือการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ รวมทั้งกำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนคณะหนึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะกรรมการ สทพ. แต่งตั้งจำนวนสี่คน ในจำนวนนี้ต้องเป็นผู้แทนจากภาครัฐและภาคเอกชนซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับด้านการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ เป็นกรรมการ และให้รองผู้อำนวยการฯ ซึ่งผู้อำนวยการฯ มอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ

๗. บทกำหนดโทษ

กำหนดโทษสำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการ วลพ. คณะอนุกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งคณะกรรมการ วลพ. มอบหมาย รวมทั้งกำหนดให้เจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัตินี้มีอำนาจเปรียบเทียบได้ เพื่อให้การบังคับใช้ร่างพระราชบัญญัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. การดำเนินการของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย

โดยที่คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายมีอำนาจหน้าที่ปรับปรุงและพัฒนากฎหมาย และเสนอความเห็นและข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาเกี่ยวกับร่างกฎหมายฉบับหนึ่งฉบับใดที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ศาล องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามที่เห็นสมควร^๑ และคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายเห็นสมควรปรับปรุงและพัฒนากฎหมาย และเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางการตรากฎหมายว่าด้วยส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ โดยคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนากฎหมายด้านความเสมอภาคระหว่างเพศ^๒ ได้พิจารณาศึกษา ร่างพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. (คณะรัฐมนตรีผู้เสนอ) ประกอบกับร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ พ.ศ. (ฉบับประชาชน) โดยได้ศึกษาและ

^๑พระราชบัญญัติคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย พ.ศ.๒๕๕๓ มาตรา ๑๕ (๒) (๕)

^๒พระราชบัญญัติคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย พ.ศ.๒๕๕๓ มาตรา ๑๖

รวบรวมความเห็นจากภาคประชาชน องค์กรสตรี นักวิชาการทั่วประเทศ และศึกษาข้อมูลทางวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อจัดทำร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศตั้งแต่ปี ๒๕๕๔ เพื่อให้ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ พ.ศ. (ฉบับประชาชน) มีความชัดเจนและมีเนื้อหาครบถ้วน และคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนากฎหมายด้านความเสมอภาคระหว่างเพศได้เสนอร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ พ.ศ. ต่อคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายเพื่อพิจารณา ซึ่งเหตุผลและแนวทางในการตรากฎหมายว่าด้วยเรื่องนี้ของคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนากฎหมายด้านความเสมอภาคระหว่างเพศอยู่บนพื้นฐานเพื่อบูรณาการมิติเพศภาวะในการดำเนินนโยบายของประเทศ เพื่อให้มีการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศในทุกบริบทของสังคมทั้งในครอบครัว ชุมชน และสังคม โดยให้มีการกำหนดนโยบาย มาตรการ กลไก แผนปฏิบัติงาน และประสานการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศอย่างแท้จริง ตลอดจนการคุ้มครองและป้องกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่มีข้อยกเว้นใดๆ รวมถึงการช่วยเหลือคุ้มครองและบรรเทาทุกข์แก่ผู้เสียหายจากการเลือกปฏิบัติตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยรัฐ เอกชน และในทุกระดับ

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย

คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๖ และครั้งที่ ๒/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๖ ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนากฎหมายด้านความเสมอภาคระหว่างเพศได้เสนอ แล้วมีความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในร่างพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี ผู้เสนอ) ในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. หลักการและเหตุผลในการตรากฎหมาย

เนื่องจากความเสมอภาคระหว่างเพศและการไม่ถูกเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศเป็นสิทธิมนุษยชน^๓ ขึ้นพื้นฐานของหลักการประชาธิปไตยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย^๔ ได้บัญญัติรับรอง

^๓ http://www.yogyakartaprinciples.org/principles_en.pdf

Yogyakarta Principles - Principles on the application of international human rights law in relation to sexual orientation and gender identity:

All human beings are born free and equal in dignity and rights. All human rights are universal, interdependent, indivisible and interrelated. Sexual orientation and gender identity are integral to every person's dignity and humanity and must not be the basis for discrimination or abuse.

ดูคำแปลจาก http://www.sapaan.org/article/yokya_final.pdf

และคุ้มครองไว้ รวมถึงบัญญัติให้มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติ อีกทั้งประเทศไทยได้เป็นรัฐภาคีโดยการภาคยานุวัติในอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention for the Elimination of All Forms of Discrimination against Women - CEDAW) ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๒๘ และ พิธีสารเลือกรับอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๔๓ ซึ่งประเทศไทยมีพันธกิจในการสร้างมาตรการและกฎหมายต่างๆ เพื่อจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อผู้หญิง และเป็นพันธกรณีของรัฐภาคีที่จะให้หลักประกันว่า อนุสัญญานี้จะสามารถปฏิบัติได้อย่างเต็มที่ในระบบนิติบัญญัติของรัฐภาคีเพื่อความก้าวหน้ารุ่งเรืองของประเทศยิ่งขึ้นไป กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศที่ตราขึ้นนี้จะต้องมุ่งบูรณาการมิติเพศภาวะในการดำเนินนโยบายของประเทศ เพื่อให้มีการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศในทุกบริบทของสังคม ทั้งในครอบครัว ชุมชน และสังคม โดยให้มีการกำหนดนโยบาย มาตรการ กลไก แผนปฏิบัติงาน และประสานการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศอย่างแท้จริง ตลอดจนการคุ้มครองและป้องกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่มีข้อยกเว้นใดๆ รวมถึงการช่วยเหลือคุ้มครองและบรรเทาทุกข์แก่ผู้เสียหายจากการเลือกปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยรัฐ เอกชน และในทุกระดับ

๒. บททั่วไป

ให้นิยามความหมายที่สำคัญ ได้แก่ “เพศ” “เพศภาวะ” “เพศวิถี” “การส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ” “การเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศ” “ความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศ” “การ

หลักการยกย่องการเท่าเทียม – ว่าด้วยการใช้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศในประเด็นความไม่เียงทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ:

มนุษย์ทุกคนเกิดมาพร้อมเสรีภาพและความเสมอภาคด้วยศักดิ์ศรีและสิทธิ สิทธิมนุษยชนมีความเป็นสากลและมีด้านต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงเกี่ยวพันซึ่งกันและกันอย่างที่ไม่สามารถแบ่งแยกออกจากกันได้ ความไม่เียงทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศเป็นส่วนสำคัญของศักดิ์ศรีและความเป็นมนุษย์ของแต่ละบุคคล และต้องไม่ถูกใช้เป็นสาเหตุของการเลือกปฏิบัติหรือการกระทำทารุณกรรม

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

^๕<http://www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/text/econvention.htm#intro>

คุกคามทางเพศ”และ “บุคคลที่ควรได้รับการส่งเสริมโอกาสเป็นพิเศษ” เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติงาน โดยไม่ต้องใช้ดุลยพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการตีความตามกฎหมาย และสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention for the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (CEDAW))

๓. การห้ามเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศ

เพื่อให้บรรลุถึงความเสมอภาคระหว่างเพศ จึงห้ามมิให้เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมทั้งทางตรงและทางอ้อมในด้านต่างๆ อย่างชัดเจน รวมถึงห้ามผู้ใดกระทำความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศ และควบคุมการดำเนินงานของรัฐและเอกชนในการวางนโยบาย กฎ ระเบียบ มาตรการ โครงการ หรือวิธีปฏิบัติของหน่วยงานรัฐ องค์กรเอกชน มิให้เกิดการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศ อนึ่ง การกำหนดมาตรการพิเศษเพื่อจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เท่าเทียมกับบุคคลอื่นไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติ

๔. การคุ้มครองและส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ^๑

หน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนต้องคุ้มครองและป้องกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศ และความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศ ต้องส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศในด้านต่าง ๆ ทุกมิติอย่างทั่วถึงและเสมอภาคได้แก่ ด้านศาสนาและวัฒนธรรม ด้านการศึกษา การกีฬา นันทนาการ การฝึกอบรม และการพัฒนาทักษะอาชีพที่มีคุณภาพได้มาตรฐานและทั่วถึง การกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของบุคคลในการตัดสินใจทางการเมือง การเสนอกฎหมาย รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ด้านแรงงาน รวมทั้งการ

Convention for the Elimination of All Forms of Discrimination against Women – CEDAW:

Article 1 For the purposes of the present Convention, the term "**discrimination against women**" shall mean **any distinction, exclusion or restriction made on the basis of sex** which has the effect or purpose of impairing or nullifying the recognition, enjoyment or exercise by women, irrespective of their marital status, on a basis of equality of men and women, of human rights and fundamental freedoms in the political, economic, social, cultural, civil or any other field.

ดูคำแปลจาก <http://www.mfa.go.th/humanrights/images/stories/cedawt.pdf>

ข้อ ๑ เพื่อความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญานี้ คำว่า “เลือกปฏิบัติต่อสตรี” จะหมายถึง การแบ่งแยก การกีดกัน หรือการจำกัดใด ๆ เพราะเหตุแห่งเพศ ซึ่งมีผลหรือความมุ่งประสงค์ที่จะทำลายหรือทำให้เสื่อมเสียการยอมรับ การได้อุปโภค หรือใช้สิทธิโดยสตรี โดยไม่คำนึงถึงสถานภาพด้านการสมรส บนพื้นฐานของความเสมอภาคของบุรุษและสตรีของสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานในการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมของพลเมืองหรือด้านอื่น ๆ

^๑ Ibid.

เข้าถึงการทำงาน การจ้างงาน การศึกษา การฝึกอบรม การพัฒนาทักษะ การเลื่อนระดับหรือตำแหน่ง ค่าตอบแทน สวัสดิการ สวัสดิภาพและความปลอดภัยในการทำงาน การคุ้มครองระหว่างตั้งครรภ์และภายหลังคลอด การเลือกบริการการวางแผนครอบครัวหรือการเข้าถึงบริการสุขภาพ สิทธิทางเพศ^๖ และสิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ด้านการใช้ชีวิตและคู่สมรสในการเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่บุตร การหาเลี้ยงครอบครัว และการจัดการทรัพย์สิน ด้านการใช้และมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ด้านการเข้าถึงอาชีพสื่อมวลชน การเสนอข่าวสารต้องเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล ทั้งไม่เสนอข่าวสารหรือโฆษณาที่ส่อไปในทางมโนคติหรือเหยียดหยามต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งเพศ ด้านการประกอบกิจการ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนเข้าถึงแหล่งทุนหรือสินเชื่อด้านการพาณิชย์ การบริการเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม ทั้งนี้ การส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศนี้ หน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องต้องคำนึงถึงสิทธิของบุคคลที่ควรได้รับการส่งเสริมโอกาสเป็นพิเศษ ลำดับแรกเสมอ ทั้งต้องสอดคล้องกับความต้องการและจำเป็นของบุคคลดังกล่าวด้วย

๕. คณะกรรมการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ (สคพข.)

ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า "คณะกรรมการ สคพข." ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ มีกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิมาจากการสรรหา โดยคุณสมบัติของคณะกรรมการสรรหานั้นประการหนึ่งจะต้องไม่เคยเป็นผู้ที่ถูกลงโทษทางวินัยหรือโทษอาญาเพราะการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศ หรือกระทำความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศ และจะต้องเสนอรายงานการประเมินผลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

๖. คณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศ (วลพ.)

ให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศ เรียกโดยย่อว่า "คณะกรรมการ วลพ." มีอำนาจหน้าที่ประการหนึ่ง เช่น วินิจฉัยคำร้องว่ามีการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศและความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศโดยมิชักช้า โดยให้มีอำนาจตรวจสอบและได้สวนข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการวินิจฉัย และฟ้องคดีต่อศาลแทนผู้ร้อง ทั้งนี้ ในการได้มาซึ่งคณะกรรมการ วลพ. นั้น ต้องมี

^๖ดู ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ.

"สิทธิทางเพศ" หมายความว่า ความเสมอภาคและความเป็นอิสระในการเลือกวิถีชีวิตทางเพศ การมีความสัมพันธ์ทางเพศด้วยความสมัครใจและปลอดภัย เคารพศักดิ์ศรีซึ่งกันและกัน และรับผิดชอบร่วมกันเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ โดยปราศจากความรุนแรงหรือขัดต่อกฎหมายและศีลธรรมอันดีของประชาชน

กรรมการสรรหาที่มาจากผู้ที่มีผลงานหรือเคยปฏิบัติงานที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้มีความรู้และมีประสบการณ์ที่เป็นที่ประจักษ์ว่าเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ

๗. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ

ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ รับผิดชอบงานธุรการและงานวิชาการของคณะกรรมการ สคพ. และคณะกรรมการ วลพ. โดยมีอำนาจหน้าที่ เช่น รับคำร้องการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศและการกระทำความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศ และรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเพื่อทำความเข้าใจเห็นเสนอคณะกรรมการ วลพ. เป็นต้น ให้สำนักงานดังกล่าวมีฐานะเป็นนิติบุคคลและอยู่ในกำกับของประธานกรรมการ สคพ. และเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธังประมาณหรือกฎหมายอื่น โดยสำนักงานจะต้องจัดทำรายงานผลการดำเนินงานและการประเมินผลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งเสนอคณะกรรมการ สคพ. เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาและเผยแพร่ต่อสาธารณชน

๘. การยื่นคำร้องและการตรวจสอบการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศ

ให้ผู้ได้รับความเสียหายหรือผู้แทนกลุ่มบุคคลที่ได้รับความเสียหายหรือน่าจะได้รับความเสียหายจากการกระทำในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศมีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ วลพ. เพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่า มีการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศหรือไม่ หากการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศและการกระทำความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศนั้นได้กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงให้ศาลกำหนดค่าสินไหมทดแทนในเชิงลงโทษแก่ผู้เสียหายไม่น้อยกว่าสี่เท่าของค่าเสียหายที่แท้จริง นอกจากนี้ คณะกรรมการ วลพ. มีอำนาจออกคำสั่งกำหนดมาตรการคุ้มครองชั่วคราวก่อนมีคำวินิจฉัยเพื่อคุ้มครองหรือบรรเทาทุกข์แก่—ผู้ร้องว่าถูกเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศหรือถูกกระทำความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศเท่าที่จำเป็นและสมควรแก่กรณีก็ได้ เมื่อคณะกรรมการ วลพ. ออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์อย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ให้เสนอมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ต่อศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่วันออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ หากศาลเห็นชอบกับคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ดังกล่าว ให้คำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์มีผลต่อไป

๙. กองทุนส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ

ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงาน เรียกว่า “กองทุนส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ” เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายเกี่ยวกับการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ และ

เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุน สำนักงาน และค่าใช้จ่ายอื่นๆ และให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการ สพคช.

กองทุนดังกล่าวประกอบด้วย

(๑) งบประมาณประจำปี ร้อยละ ๑ ของงบประมาณแผ่นดินในปีนั้นๆ

(๒) เงินสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศหรือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๓) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้กองทุน

(๔) เงินสนับสนุนจากองค์กรระหว่างประเทศ หน่วยงานหรือองค์กรทุนทั้งในและต่างประเทศ

(๕) เงินค่าปรับจากการลงโทษผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๖) ผลประโยชน์ที่เกิดจากกองทุน

(๗) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมายอื่น

(๘) รายได้อื่น

ซึ่งเงินและทรัพย์สินดังกล่าวนี้ให้ส่งเข้ากองทุนโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน

๑๐. หมวดว่าด้วยการช่วยเหลือคุ้มครองสิทธิ การบรรเทาทุกข์ และชดเชยแก่ผู้เสียหาย

ผู้เสียหายมีสิทธิขอรับการช่วยเหลือคุ้มครอง การบรรเทาทุกข์ หรือชดเชย โดยยื่นคำขอต่อสำนักงานภายในสองปีนับแต่วันที่ได้รับความเสียหายของคณะกรรมการ วลพ.

๑๑. หมวดว่าด้วยบทกำหนดโทษ^๔

^๔บทลงโทษทางอาญาในกฎหมายต่างประเทศ

๑. ประเทศเกาหลี

[http://www.ilo.org/dyn/travail/docs/107/\(1\)ACTONEQUALEMPLOYMENTANDSUPPORTFORWORK-FAMILYRECONCILIATION\[1\].pdf](http://www.ilo.org/dyn/travail/docs/107/(1)ACTONEQUALEMPLOYMENTANDSUPPORTFORWORK-FAMILYRECONCILIATION[1].pdf)

ACT ON EQUAL EMPLOYMENT AND SUPPORT FOR WORK-FAMILY RECONCILIATION (Act No. 3989, Dec. 4, 1987)

CHAPTER VI

Penal Provisions

Article 37 (Penal Provisions)

(1) In case an employer discriminates against men or women in workers' age limit, retirement and dismissal in violation of Article 11, or concludes a labor contract which expects retirement on the ground of women workers' marriage, pregnancy and childbirth, he/she shall be punished by imprisonment of 5 years or less or a penalty of 30 million won or less.

(2) In case an employer commits an action in violation of any of the following subparagraphs, he/she shall be punished by imprisonment of three years or less or a penalty of 20 million won or less:

1. In case an employer does not pay the equal wage for the work of equal value in the same business in violation of Article 8(1);

2. In case an employer takes unfavorable measures such as dismissal or other disadvantageous measures against a worker who was affected sexual harassment and a worker who has raised the relevant protest in violation of Article 14(2);

3. In case an employer dismisses and gives other unfavorable treatment to a worker on account of taking childcare leave in violation of Article 19(3), or dismisses the worker concerned during the childcare leave without the reason prescribed in the same paragraph;

4. In case an employer dismisses or give other disadvantageous treatment to the concerned worker on a count of working hour reduction in childcare period in violation of Article 19-2(5); and

5. In case an employer makes working conditions disadvantageous for a worker who has working hour reduction in childcare period on account of working hour reduction, except a case is applied in proportion to working hours in violation of Article 19-3(1).

๒. ประเทศฟิลิปปินส์

<http://www.chanrobles.com/legal4antisexualharassmentact.htm#.UPPQNOSmhKo>

REPUBLIC ACT NO. 7877

AN ACT DECLARING SEXUAL HARASSMENT UNLAWFUL IN THE EMPLOYMENT, EDUCATION OR TRAINING ENVIRONMENT, AND FOR OTHER PURPOSES.

SECTION 7. Penalties. - Any person who violates the provisions of this Act shall, upon conviction, be penalized by imprisonment of not less than one (1) month nor more than six (6) months, or a fine of not less than Ten thousand pesos (P10,000) nor more than Twenty thousand pesos (P20,000), or both such fine and imprisonment at the discretion of the court.

Any action arising from the violation of the provisions of this Act shall prescribe in three (3) years.

๓. ประเทศเบลีซ

<http://www.belize-law.org/lawadmin/PDF%20files/cap107.pdf>

PROTECTION AGAINST SEXUAL HARASSMENT ACT

CHAPTER 107

REVISED EDITION 2000 SHOWING THE LAW AS AT 31ST DECEMBER, 2000

20.-(1) Any person who commits an act of victimization against another person commits an offence and shall be liable on summary conviction to a fine not exceeding five hundred dollars or to imprisonment for a term not exceeding three months, or to both such fine and term of imprisonment.

๔. ประเทศอินเดีย

<http://www.indiankanoon.org/doc/68146/>

Central Government Act

Section 509 in The Indian Penal Code, 1860

509. Word, gesture or act intended to insult the modesty of a woman.-- Whoever, intending to insult the modesty of any woman, utters any word, makes any sound or gesture, or exhibits any object, intending that such word or sound shall be heard, or that such gesture or object shall be seen, by such woman, or intrudes upon the privacy of such woman, shall be punished with simple imprisonment for a term which may extend to one year, or with fine, or with both.

๕. ประเทศไทย

http://my.jobsdb.com/MY/EN/V6HTML/JobSeeker/handbook/regulation-of-employment/sexual-harassment_4.htm

Malaysian Labour Law : Regulation of Employment

4. SEXUAL HARRASSMENT

4.4 Law in Malaysia to Deal Specifically with Sexual Harassment

•There is only one law in existence that comes close to dealing with the issue of sexual harassment in Malaysia - Penal Code, section 509.

•The Penal Code, section 509 provides that : "WHOEVER, INTENDING TO INSULT THE MODESTY OF ANY WOMEN, UTTERS ANY WORDS, MAKES ANY SOUND OR GESTURE OR EXHIBIT ANY OBJECT, INTENDING THAT SUCH WORD OR SOUND SHALL BE HEARD, OR SUCH GESTURE OR OBJECT SHALL BE SEEN BY SUCH WOMAN, SHALL BE PUNISHED WITH IMPRISONMENT FOR A TERM WHICH MAY EXTEND TO 5 YEARS OR WITH FINE, OR WITH BOTH".

๕. ประเทศปากีสถาน

[http://www.af.org.pk/Important%20Courts%20judgement/Important%20legislation/Amendment%20in%20Criminal%20Procedure%20Code%20\(and%20PPC\)%202010.pdf](http://www.af.org.pk/Important%20Courts%20judgement/Important%20legislation/Amendment%20in%20Criminal%20Procedure%20Code%20(and%20PPC)%202010.pdf)

Amendment to the Pakistan Penal Code, Section 509 further to amend the Pakistan Penal Code, 1860 and the Code of Criminal Procedure, 1898

2. Amendment of section 509. XLV of 1860. - In the Pakistan Penal Code, 1860

(Act XLV of 1860), for section 509, the following shall be substituted namely:-

"509 Insulting modesty or causing sexual harassment – (1) whoever;-

(i) Intending to insult the modesty of any woman, utters any word, makes any sound or gesture, or exhibits any object, intending that such word or sound shall be heard, or that such gesture or object shall be seen, by such woman, or intrudes upon the privacy of such woman;

(ii) conducts sexual advances, or demands sexual favours or uses written or verbal communication or physical conduct of a sexual nature which intends to annoy, insult, intimidate or threaten the other person or commits such acts at the premises of work place, or makes submission to such conduct either explicitly or implicitly a term or condition of an individual's employment, or makes submission to or rejection of such conduct by an individual a basis for employment decision affecting such individual, or retaliates because of rejection of such behavior, or conducts such behavior with the intention of unreasonably interfering with an individual's work performance or creating an intimidating, hostile, or offensive working environment, shall be punished with imprisonment which may extend to three years or fine up to five hundred thousand rupees or with both.

ผู้ใดกระทำการอันเป็นการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม หากเป็นการกระทำโดยทุจริตหรือเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหายหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และหากเป็นการกระทำแก่ผู้สืบสันดาน ศิษย์ซึ่งอยู่ในความดูแล ลูกจ้าง ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ผู้มีอำนาจหน้าที่ให้บริการตามวิชาชีพ ผู้อยู่ในความควบคุมตามหน้าที่ราชการ หรืออยู่ในความปกครองในความพิทักษ์หรือในความอนุบาล ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษหนักขึ้นกว่าที่กำหนดไว้ข้างต้นหนึ่งในสาม

บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าคณะกรรมการ วลพ. เห็นว่าผู้กระทำความผิดไม่ควรได้รับโทษจำคุกหรือไม่ควรถูกฟ้องเมื่อบุคคลนั้นและผู้เสียหายยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้คณะกรรมการ วลพ. เปรียบเทียบโดยกำหนดให้บุคคลนั้นชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันเปรียบเทียบ และเมื่อผู้กระทำความผิดได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ไม่ลบเลือนความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกฎหมายอื่น

ดังนั้น คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายจึงมีความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีตามประเด็นดังกล่าวข้างต้นประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี ผู้เสนอ) เพื่อเป็นแนวทางในการตรากฎหมายว่าด้วยส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ ทั้งนี้ คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายได้ยกร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ พ.ศ. มาเพื่อพิจารณาพร้อมนี้

(ศาสตราจารย์คณิต ณ นคร)

ประธานกรรมการปฏิรูปกฎหมาย

ร่าง

บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบ

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ

พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ

เหตุผล

ความเสมอภาคระหว่างเพศ และการไม่ถูกเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศ เป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานของหลักการประชาธิปไตยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติรับรองและคุ้มครองไว้ รวมถึงบัญญัติให้มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติ อีกทั้ง ประเทศไทยได้เป็นรัฐภาคีโดยการภาคยานุวัติในอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๒๘ และพิธีสารเลือกรับอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๔๓ ซึ่งประเทศไทยมีพันธกิจในการสร้างมาตรการและกฎหมายต่างๆ เพื่อจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อผู้หญิง และเป็นพันธกรณีของรัฐภาคีที่จะให้หลักประกันว่า อนุสัญญานี้ จะสามารถปฏิบัติได้อย่างเต็มที่ในระบบนิติบัญญัติของรัฐภาคีเพื่อความก้าวหน้ารุ่งเรืองของประเทศยิ่งขึ้นไป พระราชบัญญัตินี้จัดทำขึ้นเพื่อบรรณาการมิติเพศภาวะในการดำเนินนโยบายของประเทศ เพื่อให้มีการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศในทุกบริบทของสังคม ทั้งในครอบครัว ชุมชน และสังคม โดยให้มีการกำหนดนโยบาย มาตรการ กลไก แผนปฏิบัติงาน และประสานการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศอย่างแท้จริง ตลอดจนการคุ้มครองและป้องกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่มีข้อยกเว้นใดๆ รวมถึงการช่วยเหลือคุ้มครองและบรรเทาทุกข์แก่ผู้เสียหายจากการเลือกปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยรัฐหรือเอกชน ในทุกระดับ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“เพศ” หมายความว่า ความเป็นหญิง ความเป็นชาย ที่ถูกกำหนดโดยสรีระหรือความประสงค์ของเจ้าของสรีระนั้น และยังหมายรวมถึงเพศภาวะและเพศวิถีด้วย

“เพศภาวะ” หมายความว่า ภาวะความเป็นหญิงความเป็นชายที่ถูกกำหนดโดยปัจจัยแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรมในช่วงเวลาหนึ่งๆ

“เพศวิถี” หมายความว่า ค่านิยม บรรทัดฐาน และระบบวิธีคิด วิธีปฏิบัติที่เกี่ยวกับความปรารถนา และการแสดงออกทางเพศ

“การส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ” หมายความว่า การกำหนดนโยบาย แผนงาน แผนปฏิบัติการ กลไก มาตรการ หลักเกณฑ์ วิธีดำเนินการ เพื่อส่งเสริมให้บุคคลสามารถเข้าถึงสิทธิและได้รับความคุ้มครองในด้านต่างๆ ด้วยความเสมอภาค รวมทั้งการป้องกันการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศ และความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศ ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการของภาครัฐหรือภาคเอกชน

“การเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศ” หมายความว่า การกระทำหรือไม่กระทำการใดอันเป็นการแบ่งแยก การกีดกัน การไม่ยอมรับ การจำกัดหรือทำให้เสียสิทธิประโยชน์ใดๆ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม เพราะเหตุแห่งเพศ

“ความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศ” หมายความว่า การกระทำใดๆ เพราะเหตุแห่งเพศจนก่อให้เกิดหรือน่าจะก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย จิตใจ เพศ หรือเสื่อมเสียต่อสิทธิเสรีภาพ ชื่อเสียงเกียรติคุณ หรือขัดขวางการเข้าถึง การใช้ หรือได้ประโยชน์ซึ่งสิทธิประโยชน์หรือโอกาสที่ควรได้โดยชอบและให้หมายความรวมถึงการคุกคามทางเพศด้วย

“การคุกคามทางเพศ” หมายความว่า การกระทำใดๆ หรือพฤติกรรมที่ส่อไปในทางเพศ ที่เป็นการบังคับ ใช้อำนาจที่ไม่พึงปรารถนา ด้วยวาจา ข้อความ ท่าทาง แสดงด้วยเสียง รูปภาพ เอกสาร ข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือสิ่งของลามกอนาจารเกี่ยวกับเพศหรือกระทำการอย่างอื่นในทำนองเดียวกันโดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนรำคาญ ได้รับความอับอาย หรือรู้สึกถูกเหยียดหยาม และให้หมายรวมถึงการติดตามรังควาญหรือการกระทำการใดที่ก่อให้เกิดบรรยากาศไม่ปลอดภัยทางเพศ โดยเฉพาะจากการสร้างเงื่อนไข ซึ่งมีผลต่อการจ้างงาน การสรรหาหรือการแต่งตั้ง หรือผลกระทบอื่นใดต่อผู้เสียหายทั้งในหน่วยงานของรัฐและเอกชน รวมถึงสถาบันการศึกษา

“บุคคลที่ควรได้รับการส่งเสริมโอกาสเป็นพิเศษ” หมายความว่า บุคคลที่ขาดโอกาสและถูกเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศ รวมถึงบุคคลที่ได้รับความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศหรือกลุ่มอื่นๆ ที่คณะกรรมการกำหนด

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐและให้หมายความรวมถึงหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินกิจการทางปกครอง

“องค์กรเอกชน” หมายความว่า องค์กรที่ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศแห่งชาติ

“ศาล” หมายความว่า ศาลที่มีเขตอำนาจ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรี รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและระเบียบนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

การห้ามเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศ

มาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอันเป็นการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

มาตรา ๗ การกำหนดนโยบาย กฎ ระเบียบ มาตรการ โครงการ หรือวิธีปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรเอกชนใด ในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศจะกระทำมิได้

การกำหนดมาตรการพิเศษเพื่อจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิ และเสรีภาพได้เท่าเทียมกับบุคคลอื่น ไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติ

มาตรา ๘ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศ

หมวด ๒

การคุ้มครองและการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ

มาตรา ๙ หน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนต้องคุ้มครองและป้องกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศและความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศ อันอาจเกิดขึ้นภายในหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรเอกชนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๐ หน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนต้องส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศในการเข้าถึงศาสนาและการมีส่วนร่วมในวัฒนธรรมอย่างทั่วถึง

มาตรา ๑๑ หน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนต้องส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศในด้านการศึกษา การกีฬา นันทนาการ การฝึกอบรม และการพัฒนาทักษะอาชีพที่มีคุณภาพได้มาตรฐานและทั่วถึง

มาตรา ๑๒ หน่วยงานของรัฐและสถาบันการเมืองต้องส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ ในการมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของบุคคลในการตัดสินใจทางการเมือง การเสนอกฎหมาย การตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐทุกระดับ รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ

มาตรา ๑๓ หน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนต้องส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศในด้านแรงงาน รวมทั้งการเข้าถึงการทำงาน การจ้างงาน การศึกษา การฝึกอบรม การพัฒนาทักษะ การเลื่อนระดับหรือตำแหน่ง ค่าตอบแทน สวัสดิการ สวัสดิภาพและความปลอดภัยในการทำงาน

แรงงานหญิงและบุคคลที่ควรได้รับการส่งเสริมโอกาสเป็นพิเศษย่อมได้รับการคุ้มครองเป็นพิเศษในระหว่างตั้งครรภ์และภายหลังคลอดให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๔ หน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนต้องส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศในการเลือกบริการการวางแผนครอบครัว หรือการเข้าถึงบริการสุขภาพ การได้รับสิทธิทางเพศ และสิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

มาตรา ๑๕ หน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนต้องส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศของกลุ่มสมรสและผู้ใช้ชีวิตคู่ ในการเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่บุตร การหาเลี้ยงครอบครัว และการจัดการทรัพย์สิน

มาตรา ๑๖ หน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนต้องส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศในการมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ

มาตรา ๑๗ หน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนต้องส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศในการเข้าถึงอาชีพสื่อสารมวลชน การเสนอข่าวสารต้องเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล ทั้งไม่เสนอข่าวสารหรือโฆษณาที่ส่อไปในทางมโนคติหรือเหยียดหยามต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งเพศ

มาตรา ๑๘ หน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนต้องส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศในการประกอบกิจการ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนเข้าถึงแหล่งทุนหรือสินเชื่อ ด้านการพาณิชย์ การบริการ เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม

มาตรา ๑๙ การส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศในหมวดนี้ ให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องคำนึงถึงสิทธิของบุคคลที่ควรได้รับการส่งเสริมโอกาสเป็นพิเศษเป็นลำดับแรกเสมอ ทั้งต้องสอดคล้องกับความต้องการและจำเป็นของบุคคลดังกล่าวด้วย

หมวด ๓

คณะกรรมการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศแห่งชาติ

มาตรา ๒๐ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า "คณะกรรมการ สคพช." ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๔) – (๖) เลือกกันเองหนึ่งคนเป็นรองประธานกรรมการอีกหนึ่งคน รวมจำนวนสองคน

(๓) ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข และปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการ

(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ ในสาขาสตรีศึกษา สิทธิมนุษยชน เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ สื่อสารมวลชน และนิติศาสตร์ จำนวนสี่คน เป็นกรรมการ

(๕) ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรเอกชนที่เป็นนิติบุคคลซึ่งไม่แสวงหากำไรและดำเนินงานด้านส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศมาไม่น้อยกว่าห้าปี จำนวนสี่คน เป็นกรรมการ

(๖) ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรเอกชนที่เป็นนิติบุคคลซึ่งไม่แสวงหากำไรและดำเนินงานด้านการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศกับกลุ่มที่ควรได้รับการส่งเสริมโอกาสเป็นพิเศษมาไม่น้อยกว่าห้าปี จำนวนสี่คน เป็นกรรมการ

มาตรา ๒๑ ในการคัดเลือกกรรมการตามมาตรา ๒๐ (๔) (๕) (๖) ให้กรรมการสรรหาพิจารณา คัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านความเสมอภาคระหว่างเพศ โดยต้องเป็น ผู้หญิงไม่น้อยกว่าร้อยละสี่สิบและผู้ชายไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนกรรมการดังกล่าว

มาตรา ๒๒ ในการได้มาซึ่งกรรมการตามมาตรา ๒๐ (๔) (๕) (๖) ต้องมีกรรมการสรรหาที่มาจากผู้ ที่มีผลงานหรือเคยปฏิบัติงานที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้มีความรู้และมีประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ ว่าเป็น ประโยชน์ต่อการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ

ให้มีกรรมการสรรหาจำนวนสิบเจ็ดคน ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้แทนคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(๒) ผู้แทนคณาจารย์ประจำสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนซึ่งมีการสอนในสาขาวิชาสตรี ศึกษา สิทธิมนุษยชน เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ จิตวิทยา สื่อสารมวลชน และนิติศาสตร์ โดยคัดเลือก กันเองจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสองคนและเอกชนสองคน จำนวนสี่คน

(๓) ผู้แทนจากองค์กรเอกชนที่เป็นนิติบุคคลซึ่งไม่แสวงหากำไรและดำเนินงานด้านส่งเสริมโอกาส และความเสมอภาคระหว่างเพศมาไม่น้อยกว่าห้าปี โดยคัดเลือกกันเอง จำนวนสี่คน

(๔) ผู้แทนจากองค์กรเอกชนที่เป็นนิติบุคคลซึ่งไม่แสวงหากำไรและดำเนินงานด้านการส่งเสริม โอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศกับกลุ่มที่ควรได้รับการส่งเสริมโอกาสเป็นพิเศษมาไม่น้อยกว่าห้าปี โดยคัดเลือกกันเอง จำนวนสี่คน

กรรมการสรรหากรรมการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศแห่งชาติไม่มีสิทธิได้รับ การเสนอชื่อเป็นกรรมการ สคพช. และต้องไม่เป็นกรรมการสรรหากรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติเพราะ เหตุแห่งเพศหรือกรรมการ วลพ.

เมื่อได้ชื่อกรรมการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศแห่งชาติตามมาตรา ๒๑ แล้ว ให้กรรมการสรรหาเสนอรายชื่อต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อแต่งตั้งและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๓ กรรมการตามมาตรา ๒๐ (๔) (๕) และ (๖) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะเหตุทุจริตหรือประพฤติมิชอบ
- (๖) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๗) ไม่เคยต้องคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ วลพ. ว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้
- (๘) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ
- (๙) ไม่เคยเป็นผู้ที่ถูกลงโทษทางวินัยหรือโทษอาญาเพราะการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศหรือกระทำความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศ
- (๑๐) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง
- (๑๑) ไม่เป็นกรรมการวินิจัยการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศ ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๔ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๐ (๔) (๕) (๖) มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี นับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ในกรณีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่งตามวาระ ในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการใหม่

มาตรา ๒๕ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการมีมติให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๓

มาตรา ๒๖ ในกรณีกรรมการตามมาตรา ๒๐ (๔) (๕) (๖) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง เว้นแต่วาระของกรรมการเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างก็ได้

กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

มาตรา ๒๗ การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม และต้องจัดการประชุมอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง

ในการประชุมคราวใด ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการ และรองประธานกรรมการ ไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๘ ให้คณะกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบาย มาตรการ กลไก แผนปฏิบัติงาน เพื่อให้มีการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศในทุกหน่วยงานทั้งของรัฐ และเอกชน รวมทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น
- (๒) เสนอแนะนโยบาย และข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์แห่งพระราชบัญญัตินี้
- (๓) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการในการคุ้มครอง และแผนปฏิบัติงานส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศตามพระราชบัญญัตินี้
- (๔) กำหนดแนวทางในการให้ความช่วยเหลือคุ้มครองสิทธิ การบรรเทาทุกข์ หรือชดเชยแก่บุคคลที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศ หรือได้รับความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศ
- (๕) ตรวจสอบ แนะนำ และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรเอกชนในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
- (๖) ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันมิให้เกิดการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศหรือความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศ
- (๗) กำหนดนโยบายการบริหารงานและให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงาน แผนการเงินและงบประมาณประจำปีของสำนักงาน
- (๘) ออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน การรักษาการแทนและการปฏิบัติกรแทน การกำหนดอัตราเงินเดือนและค่าตอบแทน สวัสดิการหรือความช่วยเหลืออื่นแก่พนักงานและลูกจ้างของสำนักงานและการดำเนินการอื่นของสำนักงาน
- (๙) เสนอรายงานการประเมินผลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งเผยแพร่ต่อสาธารณชน
- (๑๐) ออกระเบียบเกี่ยวกับการกำกับดูแล และตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศ และระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
- (๑๑) ออกระเบียบเกี่ยวกับการได้มาซึ่งคณะกรรมการบริหารกองทุนและการบริหารกองทุนส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ

(๑๒) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๒๕ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือมอบหมายให้กรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่ได้รับมอบหมายได้

หมวด ๔

คณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศ

มาตรา ๓๐ ให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศ เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการ วลพ.” มีจำนวนสิบเอ็ดคน ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการจำนวนสิบคน โดยให้มีกระบวนการสรรหาเพื่อให้ได้ผู้ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ ในสาขาสตรีศึกษา สิทธิมนุษยชน นิติศาสตร์ สังคมศาสตร์ จิตวิทยา สุขภาพ เศรษฐศาสตร์แรงงาน การศึกษา สื่อสารมวลชน รัฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาขาละหนึ่งคน

คณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศต้องเป็นผู้หญิงไม่น้อยกว่าร้อยละสี่สิบ และผู้ชายไม่น้อยกว่าร้อยละสี่สิบของจำนวนกรรมการทั้งหมด

มาตรา ๓๑ ในการได้มาซึ่งกรรมการตามมาตรา ๓๐ ต้องมีกรรมการสรรหาที่มาจากผู้ที่มีผลงานหรือเคยปฏิบัติงานที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้มีความรู้และมีประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ ว่าเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ

ให้มีกรรมการสรรหาจำนวนสิบเจ็ดคน ประกอบด้วย

(๑) ประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน อัยการสูงสุด อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(๒) ผู้แทนคณาจารย์ประจำสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนซึ่งมีการสอนในสาขาวิชาสตรีศึกษา สิทธิมนุษยชน เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ จิตวิทยา สื่อสารมวลชน และนิติศาสตร์ และเป็นผู้ที่มี

ประสบการณ์การทำงานด้านการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ โดยคัดเลือกกันเองจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสองคนและเอกชนสองคน

(๓) ผู้แทนองค์กรเอกชนที่เป็นนิติบุคคลซึ่งไม่แสวงหากำไรและดำเนินงานด้านส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศมาไม่น้อยกว่าห้าปี คัดเลือกกันเองจำนวนสี่คน

(๔) ผู้แทนองค์กรเอกชนที่เป็นนิติบุคคลซึ่งไม่แสวงหากำไร และดำเนินงานด้านส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศกับกลุ่มที่ควรได้รับการส่งเสริมโอกาสเป็นพิเศษมาไม่น้อยกว่าห้าปี คัดเลือกกันเองจำนวนสี่คน

กรรมการสรรหากรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศไม่มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการ วลพ. และต้องไม่เป็นกรรมการสรรหากรรมการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศแห่งชาติหรือกรรมการ สคพช.

เมื่อได้ชื่อกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศตามมาตรา ๓๐ แล้วให้ผู้ที่ได้รับเลือกทั้งหมดประชุมร่วมกันเพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ และให้กรรมการสรรหาเสนอรายชื่อต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อแต่งตั้งและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๒ คณะกรรมการ วลพ. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) วินิจฉัยคำร้องว่ามีการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศและความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศตามมาตรา ๔๕ โดยมีชักช้า โดยให้มีอำนาจตรวจสอบและไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการวินิจฉัย

(๒) กำหนดมาตรการพิเศษชั่วคราวก่อนมีคำวินิจฉัยเพื่อคุ้มครองหรือบรรเทาทุกข์ตามมาตรา ๔๗

(๓) ออกคำสั่งตามมาตรา ๔๘

(๔) ยื่นเรื่องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินหรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามมาตรา ๔๙

(๕) ฟ้องคดีต่อศาลแทนผู้ร้องตามมาตรา ๔๕

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ วลพ.

(๗) แต่งตั้งอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือบุคคล ให้ดำเนินการตาม (๑) ถึง (๖)

(๘) ออกระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีการเพื่อดำเนินการตาม (๑) ถึง (๖)

มาตรา ๓๓ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ มาใช้บังคับกับคณะกรรมการ วลพ. โดยอนุโลม ทั้งนี้คณะกรรมการ วลพ. ต้องไม่เป็นกรรมการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศแห่งชาติ

หมวด ๕

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ

มาตรา ๓๔ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น

ให้สำนักงานมีฐานะเป็นนิติบุคคล และอยู่ในกำกับของประธานกรรมการ สคพช.

ให้สำนักงานจัดตั้งหน่วยงานสนับสนุนภารกิจของคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศขึ้นมาโดยเฉพาะ

มาตรา ๓๕ ให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศรับผิดชอบงานธุรการและงานวิชาการของคณะกรรมการ สคพช. และคณะกรรมการ วลพ. โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รับคำร้องการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศและการกระทำความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศ และรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเพื่อทำความเห็นเสนอคณะกรรมการ วลพ.

(๒) ตรวจสอบคำร้อง รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการ วลพ. มอบหมาย

(๓) สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัย เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ เพื่อรณรงค์ป้องกันมิให้เกิดการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศและการกระทำความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศ

(๔) ประสานความร่วมมือกับบุคคล หน่วยงาน หรือองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน ภาคประชาชน เพื่อส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ และรณรงค์เผยแพร่ให้เกิดการคุ้มครองป้องกันการเลือก

ปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศหรือการกระทำความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศ ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ

(๕) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานและการประเมินผลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เสนอคณะกรรมการ สคพข. เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งเผยแพร่ต่อสาธารณชน

(๖) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการ สคพข. หรือคณะกรรมการ วลพ.มอบหมาย

มาตรา ๓๖ ให้มีเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ คนหนึ่ง มีหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน ขึ้นตรงต่อประธานกรรมการ สคพข. และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างในสำนักงาน โดยอาจมีรองเลขาธิการตามจำนวนที่คณะกรรมการกำหนด เป็นผู้ช่วยและปฏิบัติงานตามที่เลขาธิการมอบหมายก็ได้

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการคัดเลือกเลขาธิการและรองเลขาธิการ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

ให้ประธานกรรมการ สคพข. โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเป็นผู้แต่งตั้งเลขาธิการ

ให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ สคพข.

เลขาธิการมีอำนาจแต่งตั้งรองเลขาธิการ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๗ ให้เลขาธิการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้ เมื่อเลขาธิการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้รองเลขาธิการพ้นจากตำแหน่งด้วย

เมื่อตำแหน่งเลขาธิการว่างลงและยังไม่มีแต่งตั้งเลขาธิการคนใหม่ ให้ประธานกรรมการแต่งตั้งผู้รักษาการแทน

ในกรณีที่เลขาธิการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองเลขาธิการที่คณะกรรมการกำหนดเป็นผู้รักษาการแทน แต่ถ้าไม่มีรองเลขาธิการหรือรองเลขาธิการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานของสำนักงานคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทน

มาตรา ๓๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว เลขาธิการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

- (๒) ลาออก
- (๓) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
- (๔) ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือไม่ผ่านการประเมิน ทั้งนี้ ตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๕ เลขานุการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) บริหารกิจการของสำนักงานให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย มติ ข้อบังคับ ระเบียบหรือประกาศของคณะกรรมการ สคพช. และคณะกรรมการ วลพ.
- (๒) จัดทำแผนงานหลัก แผนการดำเนินงาน แผนการเงินและงบประมาณประจำปีของสำนักงาน เสนอคณะกรรมการ สคพช. เพื่ออนุมัติ
- (๓) ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงิน การงบประมาณและการบริหารด้านอื่นของสำนักงาน ตามที่คณะกรรมการ สคพช. กำหนด
- (๔) ออกระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของสำนักงานเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย นโยบาย มติ ข้อบังคับ ระเบียบหรือประกาศของคณะกรรมการ สคพช. และคณะกรรมการ วลพ.
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรี คณะกรรมการ สคพช. และคณะกรรมการ วลพ. มอบหมาย

มาตรา ๔๐ เงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของเลขานุการให้คณะกรรมการ สคพช. กำหนด

มาตรา ๔๑ ให้เลขานุการเป็นผู้แทนของสำนักงานในกิจการของสำนักงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก แต่เลขานุการจะมอบหมายให้บุคคลใดปฏิบัติงานในเรื่องใดแทนตามระเบียบที่คณะกรรมการ สคพช. กำหนดก็ได้

มาตรา ๔๒ บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่สำนักงานได้มาโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้ของสำนักงาน ให้เป็นกรรมสิทธิ์ของสำนักงาน

ทรัพย์สินของสำนักงานไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

มาตรา ๔๓ การบัญชีของสำนักงานให้จัดทำมาตรฐานการบัญชี ตามแบบและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด และต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงิน การบัญชีและการพัสดุของสำนักงาน ตลอดจนรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละครั้ง

ในการตรวจสอบภายใน ให้มีผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบภายในโดยเฉพาะ และให้รับผิดชอบขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๔ ให้สำนักงานจัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

ในทศรอบปีงบประมาณ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือผู้สอบบัญชีอิสระที่คณะกรรมการแต่งตั้งโดยได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้สอบบัญชีและประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของสำนักงาน โดยให้แสดงความคิดเห็นเป็นข้อวิเคราะห์ว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด และได้ผลตามเป้าหมายเพียงใด แล้วทำบันทึกรายงานผลเสนอต่อคณะกรรมการ คณะรัฐมนตรี และรัฐสภา

ให้สำนักงานเป็นหน่วยรับตรวจตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

หมวด ๖

การยื่นคำร้องและการตรวจสอบการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศ

มาตรา ๔๕ ผู้ใดได้รับความเสียหายหรือผู้แทนกลุ่มบุคคลที่ได้รับความเสียหายหรือน่าจะได้รับความเสียหายจากการกระทำในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศตามมาตรา ๖ หรือความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศตามมาตรา ๘ และมีใช่เป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือที่ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเด็ดขาดแล้ว ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ วลพ. เพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่า มีการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศหรือความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศหรือไม่

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ วลพ. ให้เป็นที่สุด

ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้อง การตรวจสอบ การไต่สวน และการวินิจฉัยให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ศคพช. กำหนด

ความผิดตามมาตรา ๖ และมาตรา ๘ พนักงานสอบสวนไม่มีอำนาจที่จะดำเนินคดีเว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากผู้เสียหาย

มาตรา ๔๖ การร้องขอตามมาตรา ๔๕ ไม่เป็นการตัดสิทธิในการฟ้องคดีละเมิดต่อศาล ในการนี้ให้ศาลพิจารณากำหนดค่าสินไหมทดแทนและกำหนดวิธีการเยียวยาอื่นให้แก่ผู้ฟ้องคดีได้

หากการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศและการกระทำความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศนั้นได้กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงให้ศาลกำหนดค่าสินไหมทดแทนในเชิงลงโทษแก่ผู้เสียหายไม่น้อยกว่าสี่เท่าของค่าเสียหายที่แท้จริง

ในกรณีมีการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๖ และมาตรา ๘ ผู้เสียหายจะร้องขอให้ศาลที่พิจารณาคดีนั้นกำหนดค่าเสียหายตามวรรคหนึ่งในคดีเดียวกันก็ได้

การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๕ บุคคลซึ่งถูกเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศและถูกกระทำความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศ หรือผู้แทนกลุ่มบุคคลที่ถูกเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศและกระทำความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศอาจขอให้องค์กรที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ยื่นคำร้องหรือฟ้องคดีแทนก็ได้

ภายใต้บทบัญญัติเกี่ยวกับอายุความตามกฎหมาย การฟ้องร้องคดีตามวรรคหนึ่ง ให้ฟ้องภายในระยะเวลาสองปีนับแต่วันที่คณะกรรมการ วลพ. มีคำวินิจฉัย หรือนับแต่วันที่ศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วแต่กรณี

ในการพิจารณาคดีของศาลเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศและการกระทำความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศตามมาตรา ๖ และมาตรา ๘ นั้น จำเลยเป็นผู้มีหน้าที่ในการนำพยานหลักฐานมาพิสูจน์ว่าตนมิได้เป็นผู้กระทำความผิดตามกฎหมายนี้

ในกรณีหน่วยงานหรือสถานประกอบการใดไม่มีกฎระเบียบหรือมาตรการคุ้มครองมิให้เกิดการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศหรือป้องกันการกระทำความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศตามที่คณะกรรมการ ศคพช. กำหนด หรือในกรณีที่หน่วยงานหรือสถานประกอบการละเลยให้เกิดการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศหรือการกระทำความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศ ศาลมีอำนาจกำหนดให้หน่วยงานหรือสถานประกอบการรับผิดชอบในค่าเสียหายตามวรรคหนึ่งและวรรคสองร่วมกับผู้กระทำผิดตามควรแก่กรณี

มาตรา ๔๗ ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการ วลพ. เพื่อวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศหรืออุกกระทำความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศ คณะกรรมการ วลพ. มีอำนาจออกคำสั่งกำหนดมาตรการคุ้มครองชั่วคราวก่อนมีคำวินิจฉัยเพื่อคุ้มครองหรือบรรเทาทุกข์แก่ผู้ร้องว่าถูกเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศหรืออุกกระทำความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศเท่าที่จำเป็นและสมควรแก่กรณีก็ได้ เมื่อคณะกรรมการ วลพ. ออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์อย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ให้เสนอมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ต่อศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่วันออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ หากศาลเห็นชอบกับคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ดังกล่าว ให้คำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์มีผลต่อไป

ในกรณีที่ศาลไม่เห็นชอบด้วยกับคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน หรือมีข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ให้ศาลทำการได้ส่วนและมีคำสั่งโดยพลัน หากข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์เพียงพอแก่การวินิจฉัยออกคำสั่ง ศาลอาจแก้ไขเพิ่มเติมเปลี่ยนแปลง หรือเพิกถอนคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์หรือออกคำสั่งใดๆ รวมทั้งกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมก็ได้

มาตรา ๔๘ ในกรณีที่คณะกรรมการ วลพ. วินิจฉัยว่าเป็นการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศหรือการกระทำความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศ ให้มีอำนาจดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้หน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน บุคคลที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ด้วยวิธีที่เหมาะสม หรือให้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการ เพื่อระงับและป้องกันมิให้เกิดการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศและการกระทำความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศ

(๒) ในระหว่างการพิจารณาตรวจสอบการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศและความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศโดยคณะกรรมการ วลพ. ถ้าคณะกรรมการ วลพ. เห็นว่าอาจไกล่เกลี่ยได้ ให้ดำเนินการ ไกล่เกลี่ยเพื่อให้คู่กรณีทำความตกลงเพื่อประนีประนอมและแก้ไขปัญหาการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศและความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศ

ถ้าปรากฏว่าคู่กรณียินยอมตกลงกันได้ และคณะกรรมการ วลพ. เห็นว่าการตกลงนั้นอยู่ในกรอบของการคุ้มครอง การช่วยเหลือคุ้มครองสิทธิ การบรรเทาทุกข์ หรือชดเชยแก่ผู้เสียหาย ให้คณะกรรมการ วลพ. จัดให้มีการจัดทำข้อตกลงระหว่างคู่กรณีเป็นหนังสือไว้

(๓) ให้ความช่วยเหลือหรือบรรเทาทุกข์แก่ผู้เสียหายตามความในหมวด ๘

คำสั่งของคณะกรรมการ วลพ. ตามวรรคหนึ่งจะต้องแสดงข้อเท็จจริงประกอบเหตุผลอย่างชัดเจน และอาจกำหนดเงื่อนไขใดๆ ได้เท่าที่จำเป็น รวมทั้งจะมีข้อสังเกตเสนอต่อคณะกรรมการ สคพช. เพื่อให้หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องปฏิบัติเกี่ยวกับกรณีใดตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๔๙ ในกรณีที่คณะกรรมการ วลพ. วินิจฉัยเห็นว่ามี การเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศและการกระทำความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศ โดยอาศัยบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้คณะกรรมการ วลพ. มีอำนาจยื่นเรื่องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อพิจารณายื่นเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่

มาตรา ๕๐ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ให้คณะกรรมการ วลพ. คณะอนุกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งคณะกรรมการ วลพ. มอบหมาย มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในเคหสถาน หรือสถานที่ใดๆ เพื่อรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง โดยมีหมายค้น เว้นแต่หากเน้นเข้าไปกว่าจะขอหมายจะทำให้พยานหลักฐานนั้นถูกย้ายหรือทำลาย

(๒) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งสิ่งของหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณา

ให้ผู้เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวก ชี้แจงข้อเท็จจริง ตอบหนังสือสอบถาม หรือส่งสิ่งของหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องให้แก่คณะกรรมการ วลพ. คณะอนุกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๕๑ ให้คณะกรรมการ วลพ. คณะอนุกรรมการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวซึ่งออกโดยสำนักงานต่อนบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกครั้ง

เพื่อคุ้มครองผู้ยื่นคำร้องไม่ให้ได้รับผลกระทบที่ไม่เป็นธรรมจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการ วลพ. และพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้ยื่นคำร้องให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๗

กองทุนส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ

มาตรา ๕๒ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงาน เรียกว่า “กองทุนส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ” เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายเกี่ยวกับการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ และเพื่อเป็นทุนใช้จ่ายเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุน สำนักงาน และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ สคพช. กำหนดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๓ กองทุน ประกอบด้วย

- (๑) งบประมาณประจำปี ร้อยละ ๑ ของงบประมาณแผ่นดินในปีนั้นๆ
- (๒) เงินสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ หรือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๓) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้กองทุน
- (๔) เงินสนับสนุนจากองค์การระหว่างประเทศ หน่วยงานหรือองค์กรทุนทั้งในและต่างประเทศ
- (๕) เงินค่าปรับที่ได้รับจากการลงโทษผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้
- (๖) ผลประโยชน์ที่เกิดจากกองทุน
- (๗) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมายอื่น
- (๘) รายได้อื่น

การรับเงินตาม (๓) และ (๔) ต้องไม่เป็นการกระทำที่อาจทำให้กองทุนขาดความเป็นอิสระในการดำเนินงาน หรืออาจก่อให้เกิดการขัดหรือแย้งต่อวัตถุประสงค์ของกองทุน

เงินและทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งให้ส่งเข้ากองทุน โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน

มาตรา ๕๔ เพื่อประโยชน์ในการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินเป็นเงินอุดหนุนทั่วไป ให้กองทุนเสนองบประมาณรายจ่ายตามมติของคณะกรรมการต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปของกองทุนไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ หรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี และในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

งบประมาณ หรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม สถาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาอาจขอให้
เลขธิการเข้าชี้แจงเพื่อประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๕๕ เงินในกองทุนนี้ให้ใช้จ่ายภายใต้กรอบวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อกิจกรรมหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพสตรี รวมทั้งการส่งเสริมโอกาสและ
ความเสมอภาคระหว่างเพศ

(๒) เพื่อคุ้มครองและป้องกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศและความรุนแรงเพราะเหตุ
แห่งเพศ

(๓) เพื่อช่วยเหลือหรือบรรเทาทุกข์แก่บุคคลที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่ง
เพศตามมาตรา ๔๕

(๔) เพื่อการสอดส่องดูแลและให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของ
รัฐและหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) เพื่อส่งเสริมการศึกษา การวิจัยและประเมินผล และการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกัน มิให้
เกิดการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศและความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศ

(๖) เพื่อการติดต่อ ประสานงาน และสนับสนุนให้หน่วยงาน หรือองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน
และภาคประชาสังคม มีส่วนร่วมในการดำเนินงานส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ และขจัด
การเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศและความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศ

มาตรา ๕๖ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนและมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดระเบียบและหลักเกณฑ์การบริหารกองทุน

(๒) บริหารการรับ การจ่าย และการเก็บรักษาเงินกองทุน รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการระดมทุน
และการจัดหาผลประโยชน์

(๓) พิจารณานุมัติการจ่ายเงินให้ความช่วยเหลือคุ้มครองสิทธิ บรรเทาทุกข์ และชดเชยแก่ผู้เสียหาย
เนื่องจากการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศหรือความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศ และเพื่อกิจกรรมหรือกิจการ
ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ

(๔) รายงานสถานะทางการเงินและการบริหารกองทุนต่อคณะกรรมการ สคพ.

หมวด ๘

การช่วยเหลือคุ้มครองสิทธิ การบรรเทาทุกข์ และชดเชยแก่ผู้เสียหาย

มาตรา ๕๖ เมื่อคณะกรรมการ วลพ. มีคำวินิจฉัยว่ามีการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศหรือความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศให้ผู้เสียหายมีสิทธิขอรับการช่วยเหลือคุ้มครอง การบรรเทาทุกข์ หรือชดเชย โดยยื่นคำขอต่อสำนักงาน ตามแบบที่เลขาธิการประกาศกำหนด ภายในสองปีนับแต่วันที่ได้รับความวินิจฉัยของคณะกรรมการ วลพ.

สิทธิขอรับการช่วยเหลือคุ้มครอง การบรรเทาทุกข์ หรือชดเชยตามวรรคหนึ่ง เป็นสิทธิเฉพาะตัวไม่อาจโอนกันได้และไม่ตกทอดทางมรดก เว้นแต่เป็นสิทธิที่ทายาทพึงได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๕๗ ในกรณีที่ผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์ คนเสมือนไร้ความสามารถ คนไร้ความสามารถ หรือในกรณีไม่สามารถยื่นคำขอช่วยเหลือคุ้มครองสิทธิ การบรรเทาทุกข์ หรือชดเชยตามมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่งด้วยตนเองได้ ผู้ปกครอง ผู้พิทักษ์ ผู้อนุบาล สามีหรือภริยา คู่ชีวิต สมาชิกในครัวเรือน หรือผู้ดูแล แล้วแต่กรณี จะยื่นคำขอแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานประกาศกำหนด

มาตรา ๕๘ การช่วยเหลือคุ้มครองสิทธิ การบรรเทาทุกข์ หรือชดเชยแก่ผู้เสียหายที่ถูกเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศและถูกกระทำความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศ ให้กระทำโดยการให้ความช่วยเหลืออย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ในระหว่างที่ไม่สามารถประกอบการทำงานได้ตามปกติ
- (๒) ค่าสูญเสียโอกาสที่เป็นค่าเสียหายในเชิงพาณิชย์ซึ่งสามารถคำนวณเป็นเงินได้
- (๓) ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการรักษาพยาบาล รวมทั้งค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ วลพ. หรือการฟ้องร้องคดี ตามพระราชบัญญัตินี้
- (๔) การช่วยเหลือคุ้มครองสิทธิ การบรรเทาทุกข์ หรือชดเชย ในรูปแบบหรือลักษณะอื่น

หลักเกณฑ์ วิธีการ และจำนวนเงินในการช่วยเหลือคุ้มครองสิทธิ การบรรเทาทุกข์ หรือชดเชยแก่ผู้เสียหายตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ สคพช. กำหนด

มาตรา ๖๐ การได้รับการช่วยเหลือคุ้มครองสิทธิ การบรรเทาทุกข์ หรือชดเชยตามมาตรา ๕๕ ไม่เป็นการตัดสิทธิผู้ร้องในอันที่จะฟ้องเรียกค่าเสียหายฐานละเมิดต่อศาล ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติแห่งมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖ หรือมาตรา ๘ หากเป็นการกระทำโดยทุจริตหรือเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหายหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินสามแสนหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีเป็นการกระทำแก่ผู้สืบสันดาน ศิษย์ซึ่งอยู่ในความดูแล ลูกจ้าง ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ผู้มีอำนาจหน้าที่ให้บริการตามวิชาชีพ ผู้อยู่ในความควบคุมตามหน้าที่ราชการหรืออยู่ในความปกครองในความพิทักษ์หรือในความอนุบาล ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ตามวรรคหนึ่ง หนึ่งในสาม

มาตรา ๖๒ ผู้ใดมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการ วลพ. ตามมาตรา ๔๕ หากไม่ปฏิบัติตามโดยไม่มีเหตุอันสมควรต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่งได้ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ วลพ. ภายในระยะเวลาที่กำหนด การดำเนินคดีอาญาค่อยบุคคลนั้นให้เป็นอันระงับไป

มาตรา ๖๓ ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ วลพ. คณะอนุกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งคณะกรรมการ วลพ. มอบหมายตามมาตรา ๕๐ (๑) หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๐ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนแปดหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๔ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าคณะกรรมการ วลพ. เห็นว่าผู้กระทำความผิดไม่ควรได้รับโทษจำคุกหรือไม่ควรถูกฟ้องเมื่อบุคคลนั้นและผู้เสียหายยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้คณะกรรมการ วลพ. เปรียบเทียบโดยกำหนดให้บุคคลนั้นชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันเปรียบเทียบ

เมื่อผู้กระทำความผิดได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ไม่ลบล้างความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น

ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วแต่ไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินคดีต่อไป

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๕ ให้ดำเนินการสรรหาและคัดเลือกคณะกรรมการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศตามพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ จนกว่าจะมีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่เลขาธิการจนกว่าจะมีการแต่งตั้งเลขาธิการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๖ ให้องค์กรเอกชนที่เป็นนิติบุคคลซึ่งไม่แสวงหากำไรและดำเนินงานด้านส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ มาขึ้นทะเบียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนดภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้บังคับใช้

มาตรา ๖๗ ให้รวมกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอื่นใดที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้นเข้าเป็นส่วนหนึ่งของกองทุนส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศตามมาตรา ๕๓ ภายในหนึ่งปีหลังจากการจัดตั้งสำนักงาน

คณะกรรมการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศแล้วเสร็จ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ สคพช.
กำหนด

มาตรา ๖๔ ให้คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการในการคุ้มครอง และแผนปฏิบัติงาน
ส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศตามพระราชบัญญัตินี้ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน
นับแต่วันที่คณะกรรมการส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคแห่งชาติได้รับการแต่งตั้ง

มาตรา ๖๕ ให้คณะกรรมการกำหนดแนวทางในการให้ความช่วยเหลือคุ้มครองสิทธิ การบรรเทา
ทุกข์ หรือชดเชยแก่บุคคลที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งเพศ หรือได้รับความรุนแรง
เพราะเหตุแห่งเพศ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่คณะกรรมการส่งเสริมโอกาสและความ
เสมอภาคแห่งชาติได้รับการแต่งตั้ง

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี